

VEELGESTELDE VRAGEN

Wat is een werelderfgoed en wat zijn de gevolgen van een eventuele plaatsing van de Romeinse Limes op de werelderfgoedlijst? Deze en andere vragen over het voornemen om de Romeinse Limes als Werelderfgoed voor te dragen, vindt u in dit document.

Wat is een werelderfgoed?

Een werelderfgoed is een object, plek of gebied met natuur- en/of cultuurhistorische waarden die uniek zijn in de wereld. De UNESCO, de VN-organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, beschrijft het als volgt: "Een werelderfgoed moet een uitzonderlijke universele waarde hebben, moet onvervangbaar en uniek zijn en moet kunnen worden beschouwd als eigendom van de hele wereld". Als wereldburgers zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor het behoud van onze cultuur en natuur. We doen dat voor onszelf, voor elkaar en voor de volgende generaties.

Waarom werelderfgoed?

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland zijn ervan overtuigd dat de werelderfgoedstatus kansen biedt voor de regio. Met plaatsing op de werelderfgoedlijst zou de Limes worden toegevoegd aan een selectie gebieden die uniek zijn op de wereld. De werelderfgoedstatus biedt wereldwijde erkenning en het betekent waardering voor de manier waarop bewoners en gebruikers tot op de dag van vandaag met het gebied zijn omgegaan. In andere gebieden blijkt dat plaatsing op de lijst gevoelens van trots en verbondenheid met het gebied versterkt.

Wat zijn de planologische gevolgen van de UNESCO werelderfgoednominatie?

Bij het indienen van de nominatie geeft de aanvrager aan voor welke gebieden de UNESCO nominatie wordt aangevraagd. Daarbij belooft de aanvrager dat hij deze gebieden wil beschermen en hij geeft aan hoe hij dat wil doen en welke instrumenten de aanvrager daarvoor wil inzetten. Uitgangspunt daarbij is dat de archeologische waarden op deze locaties behouden blijven op de plek zelf. UNESCO zelf kan geen extra regels of wetten maken en kan landen ook niet verplichten dit te doen. Wel zal UNESCO de lidstaten er aan houden dat zij het erfgoed ook daadwerkelijk zo beschermen zoals in het nominatiedossier beloofd is.

Om welk gebied/welke gebieden gaat het?

Nederland sluit aan bij een bestaand Werelderfgoed (Frontiers of the Roman Empire). Op dit moment vallen Hadrian's Wall, Antonine Wall en een deel van de Zuid-Duitse Limes (Obergermanisch-Raetische Limes) onder het Werelderfgoed. Daarnaast zijn Oostenrijk en Hongarije vergevorderd in het nominatieproces.

Voor dit werelderfgoed is al een Statement of Outstanding Universal Value (SoOUV) opgesteld, waarin de reikwijdte van het Werelderfgoed is omschreven. Omdat Nederland en een stukje Duitsland zich aansluiten bij dit bestaande werelderfgoed, sluiten zij zich aan bij dit Statement. Daaruit blijkt dat het vooral om militaire en militair aanverwante terreinen gaat.

Om te bepalen welke terreinen mogelijk de werelderfgoedstatus krijgen, is onderzoek uitgevoerd door een archeologisch adviesbureau (Vestigia). In dit onderzoek is een definitie opgenomen van de Limes die aansluit bij de SoOUV en is gekeken welke terreinen (in Nederland) passen binnen deze SoOUV. In het totaal gaat het daarbij om 119 terreinen.

Voor deze terreinen is nog niet gekeken of behoud ook op de lange termijn mogelijk is, of dat er andere belangen spelen waardoor dit behoud niet mogelijk is. Dit is dan ook de eerste slag die zal moeten worden gemaakt. Op basis van de lijst die dan overblijft, zal worden gekeken hoe we tot een goede selectie voor het nominatiedossier komen. Daarbij kan het ook nog zo zijn dat we het met elkaar er over eens worden dat een terrein dat nu niet op de lijst van 119 staat zou moeten worden toegevoegd.

Zijn de tussenliggende gebieden tussen de terreinen straks ook beschermd? Wat zijn de gevolgen voor gebieden die straks niet de UNESCO werelderfgoedstatus hebben?

In het nominatiedossier wordt heel duidelijk op de kaart aangegeven om welke gebieden het gaat en op welke wijze we die gebieden willen beschermen. Voor die gebieden zal UNESCO de lidstaat houden aan de toezeggingen die zijn gemaakt bij het indienen van het nominatiedossier. Voor gebieden die niet zijn opgenomen in het nominatiedossier, heeft de werelderfgoedstatus geen invloed/zal UNESCO lidstaten niet aanspreken.

Is er voor gebieden die we willen opnemen in het Nominatiedossier extra bescherming nodig?

Een deel van de terreinen heeft al de Rijksmonumentenstatus (29). Die zijn daarmee feitelijk al beschermd. Voor terreinen die nog niet de monumentenstatus hebben, zal in het proces om te komen tot een nominatiedossier worden bekeken of we die terreinen willen opnemen en wat we dan moeten doen voor een goede bescherming. Omdat draagvlak een essentiële voorwaarde is (zowel voor UNESCO als voor de provincies) is het uitgangspunt dat we dit proces in samenspraak met betrokken partijen doorlopen.

Wordt de regeldruk zwaarder? Krijgen burgers te maken met meer procedures?

UNESCO legt zelf geen regels op, maar de terreinen moeten wel een goede bescherming hebben om in aanmerking te komen.

Zijn er ook kansen?

Er is een relatief klein deel beschermd straks, maar de hele zone kan erop meeliften. Ervaringen in andere werelderfgoederen leren dat de werelderfgoedstatus een positieve uitstraling heeft op het toerisme. Werelderfgoederen worden ook vaker genoemd in internationale (reis)boeken. UNESCO verwacht wel dat er in het gebied voldoende voorzieningen zijn voor toeristen en dat er voldoende faciliteiten zijn voor voorlichting over het gebied, ook om te waarborgen dat toeristenstromen in goede banen geleid blijven.

Het werelderfgoedlabel kan worden gebruikt als marketing instrument in breed internationaal verband en is een uniek middel om het gebied en producten daaruit te promoten. Dat gebeurt nu in Duitsland ook al, regio's gebruiken het UNESCO-logo terwijl niet de hele regio UNESCO Werelderfgoed is, maar slechts een gedeelte.

De nabijheid van een gebied met de werelderfgoedstatus kan bijdragen aan een gunstig vestigingsklimaat.

Is er straks niet een te kleine selectie die aan onze SoOUV voldoet om nog echt in aanmerking te komen voor de status, moeten we er niet voor zorgen dat er genoeg terreinen mee doen?

Kwaliteit gaat boven kwantiteit, maar natuurlijk is het wel zo dat een flinke selectie laat zien dat we er ook echt voor gaan.